

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

Конец урока	<p style="text-align: center;">Reflection</p> <p>At the lesson I was active/passive The material was useful/useless/ interesting/boring I got tired /I did not tired</p>	Участву ют в рефлекс ии	Формат ивное оценива ние	Слайд презентации
----------------	---	----------------------------------	-----------------------------------	-------------------

Таким образом, в результате применения методики CLIL при обучении географии в 9 классе нами определено, что у учащихся отмечается совершенствование не только языковых навыков, но в первую очередь улучшаются географические знания и навыки. В особенности, в ходе применения географических карт и видеороликов с дополнительным географическим содержанием по теме «Деревообрабатывающая промышленность Казахстана» у учеников 9 класса формировались навыки географического пространственного мышления, навыки восприятия, ассоциативные навыки, навыки критического мышления и анализа, а также навыки обобщения, формулирования выводов и оценки на основе активного применения навыков читательской и естественно-научной грамотности.

Список использованных источников

1. Дубицкая Л.В. Методическая система подготовки учителя к реализации педагогической интеграции в естественнонаучном образовании учащихся средней школы: дис. док. пед. наук: 13.00.02. – М., 2016. – 324 с.
2. Ахметова М.К. Роль преподавателя иностранного языка в обучении языку для специальных целей и в условиях предметно-языковой интеграции (CLIL) в высшей школе для формирования иноязычной профессиональной компетенции // Многообразие социально-экономических и культурно- лингвистических проявлений в Республике Казахстан. – Алматы: КазУМОиМЯ им. Абылай хана, 2017. – С. 113-118
3. Kovacs J. CLIL – Early competence in two languages // The world at their feet: Children’s early Competence in Two Languages through Education. – Budapest: Eötvös József Könyvkiadó, 2014. – P. 15-97.
4. Григорьева К.С. Интеграция предметного содержания и иностранного языка: возможности и перспективы // Материалы международной конференции VI Бодуэновские чтения. – Казань: Казан. ун-та, 2017. – Т. 2. – С.79-83.

ӘОЖ 37

ГЕОГРАФИЯ САБАҒЫНДА АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯНЫ ПАЙДАЛАНУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Абуова Айзере Дауреновна
ayzere05@gmail.com

География педагогтерің даярлау ББ білім алушысы, Жаратылыстану ғылымдары факультеті,
Л.Н Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекші: М.Н. Мусабаева

Қазіргі уақытта күнделікті өмірдің негізгі атрибуттарының бірі компьютер болып табылады, ол қолданбалы ғылымдарда ғана емес, сонымен қатар кәсіби қызметтің барлық дерлік салаларында белсенді қолданыс тапты.

Жаңа мыңжылдықты «ақпарат ғасыры» деп атауы бекер емес, өйткені қазір ақпарат ең маңызды өнімге айналуда. Әрбір ел ақпаратқа кең қол жеткізуге және білім сапасы бойынша көшбасшы болуға ұмтылады. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мұғалімдерді оқытудың барлық салаларында берік орнықты, мұнда компьютер мұғалімдер мен студенттердің барлық кәсіби мәселелерін шешудің негізгі көзіне айналды.

Білім берудегі қазіргі тенденциялар интерактивті білім беру платформаларының маңыздылығын, географиялық ақпараттық жүйелерді және оқу процесін байытатын және оны оқушылар үшін қолжетімді әрі қызықты ететін басқа да құралдарды пайдаланудың маңыздылығын атап көрсетеді. Жаңа технологияларды енгізу географияны оқытуда оқу материалының қолжетімділігі мен көрнекі болуына үлкен әсер етеді. Интерактивті карталарды, табиғи процестерді модельдеуді, виртуалды саяхаттарды және географиялық ойындарды пайдалану студенттерге географиялық фактілер мен түсініктерді жақсы түсінуге және оқуға деген қызығушылықты сақтауға көмектеседі. [1]

Бүгінгі таңда мектептегі білім берудің алдында келесі міндеттер тұр: оқушыларды жаңа, жоғары дамыған, динамикалық өзгеретін ақпараттық ортада кәсіби іс-әрекетке дайындау; заманауи ІТ оқытуды қолдану арқылы қосымша білім алу мүмкіндігін қамтамасыз ету.

Географияны оқытуда жаңа технологияларды қолдану оқушылардың қажеттіліктеріне бейімделетін, оқу мазмұнын құрылымдайтын, пәнге қызығушылығын арттыратын және оқу үдерісін белсендіретін интерактивті сабақтарды құруға мүмкіндік береді. Технологияларды білім беруге кіріктіру географияны оқытуда жаңа перспективаларды ашады және оқу ортасын оқушылар үшін қызықты әрі ыңғайлы етеді. Оның үстіне географияны оқытуда жаңа технологияларды қолдану оқу үдерісін жақсартуға және инновацияларды енгізуге ықпал ететін көптеген мүмкіндіктер мен жаңалықтар береді. [2]

Географияны оқытудағы жаңа технологиялардың басты ерекшеліктерінің бірі – әртүрлі көрнекі құралдар мен материалдарды пайдалану. Интерактивті карталар, виртуалды глобустар, 3D ландшафт модельдері және табиғи құбылыстарды модельдеу студенттерге географиялық ұғымдарды жақсырақ түсінуге және дерексіз идеяларды елестетуге көмектеседі.

Оқу үрдісіне жаңа технологияларды енгізу ұлттық стандарттар мен білім беру мақсаттарына сәйкес келе бермейді. Көптеген елдерде, соның ішінде Қазақстанда да ұлттық білім беру үлгілерін жаңарту үшін қажетті географияны оқытудың жаңа тәсілдерін әзірлеу және енгізу бойынша жұмыстар жүргізілуде. Жаңа технологияларды енгізу ұлттық білім беру стандарттары мен мақсаттарын бейімдеуге, сондай-ақ студенттер мен оқу орындарының қажеттіліктерін білуге ықпал етеді. География контекстінде білім беру бағдарламасының нақты мақсаттарына жету үшін технологияны пайдалануды негіздеуге болады. [3]

Білім берудің жаңа ұлттық моделінде оқу-тәрбие процесін дараландырудың маңызы арта түседі. География мұғалімдері оқытуды жекелендіру және жақсарту үшін технологияларды пайдалану арқылы оқушылардың әртүрлі қажеттіліктері мен қабілеттерін қанағаттандыруы керек. Ұлттық білім беру моделі шеңберінде географияны оқытудың жаңа технологияларын дамыту және одан әрі пайдалану перспективалары оқу процесін жетілдіруге кең мүмкіндіктер ашады. Бұл оқытудың интерактивті әдістерін одан әрі дамыту, соңғы технологияларды географиялық білім беру ерекшеліктеріне бейімдеу және мұғалімдердің біліктілігін үздіксіз арттыруды қамтиды.

Интерактивті семинарға келетін болсақ, бұл ең алдымен бақылау сұрақтары мен тесттер, термин сөздіктері, сонымен қатар тұлғалар тізімі. Бұған қашықтықтан оқыту да кіреді. Жаңа ақпараттық коммуникациялық технология құралдарының әдеттегі сабақты ұйымдастырумен интеграциясын қамтамасыз ету үшін интерактивті және дыбыстық құралдарды кешенді пайдалануды сақтау маңызды. Бұл әдіс оқудың көрінуін жақсартуға көмектеседі. Мұндағы көрнекілік принципі білім алудың эмоционалдық сферасын құрайтын оқушылардың іс-әрекетін тану процесінде ынталандырушы рөл атқарады. Компьютерлік технологиялар, атап айтқанда, интерактивті оқыту құралдары сабақты жарқын әрі мазмұнды етеді. Олардың сабаққа қатысуы география курсына теориялық материалды берудің белгілі

бір тәсілдерін қайта қарастыруға мүмкіндік береді. Мұндай жағдайларда компьютер әртүрлі функцияларды орындай алады, мысалы: ақпарат көзі, оқу процесін бақылау әдісі, оқытуға арналған құрылғы, басқару құралы және т.б.

Демек, география сабағында компьютердің маңызы орасан зор, өйткені ол оқу процесінің саралануын қамтамасыз етеді, өздігінен білім алуды дамытады, оқу материалының қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

Сонымен, АКТ-ны география сабағында пайдаланудың негізгі артықшылықтарына тоқталсақ:

- бейне және фотосуреттер көрсету арқылы географиялық жаңалықтармен таныстыру;
- «карталарды жандандыру»;
- табиғат пен жануарлар дүниесінің орасан көп алуандығын, сондай-ақ олармен адамның өзара әрекеттесу процесін көрсету;
- графикалық материалды көрсету
- оқу материалын белсендіру және т.б.

Менің пікірмше, жаңа материалды ұсыну кезінде АКТ белгілі бір бөлімдегі күрделі тақырыптарды қабылдауды жеңілдетеді. Бекіту және бақылау кезеңінде компьютерде тест тапсырмаларын қолдануға болады, бұл оқушының білім деңгейін мұғалімнің ғана емес, өзі де бағалауға мүмкіндік береді.

Қорытындылай келе, география сабағында компьютерлік технологияны қолдану оқу үдерісін тартымды әрі жарқын ете отырып, студенттік аймақты қалыптастыруға ықпал етеді деген қорытындыға келуге болады. Бұл тәсіл оқушыны география сабағында ақпараттық-коммуникациялық компетенцияның, нақтырақ айтсақ, экологиялық құзыреттілігін қалыптастыруға негіз болатын орасан зор ақпарат ағынын дұрыс бағдарлауға, оны өндеуге, талдауға үйретеді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Қожамқұлова Ж.Ж. «Жаңа ақпараттық педагогикалық технологиялар». Алматы, 2013.
2. Алимов А. «Интербелсенді әдістерді жоғары оқу орындарында қолдану». Алматы, 2012.
3. Бұзаубақова К.Ж. «Инновациялық педагогика негіздері». Алматы, 2009.
4. Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі. «Қазіргі білім беру технологиялары». Алматы, 2006.
5. Гладкий Ю.Н., Лавров С.Б. «Ғаламдық география», «Кітап баспасы». Алматы 2006.

ӘОЖ 37

ГЕОГРАФИЯ ПӘНІН ОҚИТУДА СЫНЫПТАН ТЫС ЖҰМЫСТАРДЫ ҚОЛДАНУ

Айтқазы Қарақат

Ajtkazykyzykarakat@gmail.com

География педагогтерің даярлау ББ білім алушысы, Жаратылыстану ғылымдары факультеті,
Л.Н Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекші: М.Н. Мусабаева

Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасында” орта білім берудің мақсаты жылдам өзгеріп дүние жағдайларында алынған терең білімнің, кәсіби дағдылардың негізінде еркін бағдарлай білуге, өзін - өзі іске асыруға, өзін-өзі дамытуға және өз бетінше дұрыс, адамгершілік